

Som en svan på lugnt vatten

AMORPHIS

Sjunger finska folksagor och är redo för en ny listetta

Finska Amorphis har funnits i 17 år, men det var med den senaste skivan 'Eclipse' som bandet tog sin första listetta, trots en mer eller mindre kultstatus bandet haft sedan det omtalade 'Tales from the Thousand Lakes' släpptes 1994. Nu är de tillbaka och fortsätter på det vinnande konceptet.

Av: Caj Källmalm
Utförd: 29/6-2007
Foto: Nuclear Blast

Tomi Joutsen, Amorphis sångare sedan 'Eclipse' är det som gör mig äran denna kväll. När jag försöker mig på att fråga hur han mår genom att använda hans eget hemspråk lyckas jag uppenbarligen inte allt för bra.

- Jag förstår inte vad du säger, svarar han mig, märkbart bestörd över detta.

Han skrattar till när jag förklarar vad jag just försökt mig på och berättar att han mår bra.

- Och imorgon ska jag iväg till Tuska festivalen och titta på lite band. Jag ska gå dit med min systemson som för första gången ska gå på något konsertliknande, han är i eld och lågor över detta.

Vilka band vill du själv se?

- Jag tror nog W.a.s.p. ska bli roligast. Men även lite andra band, t.ex. Emperor från Norge.

Jag faller en kommentar om att man verkligen inte känner igen hans röst från skiva och att jag verkligen inte skulle uppfatta att det var han om han inte sagt det.

- Jaså? Lustigt, jag får väl sjunga fram svaren i resten av intervjun då, skrattar han.

Hur det började

Sagan om Amorphis börjar i Helsingfors 1990 då Esa Holopainen (gitarr) slog ihop sin skalle med Jan Rechberger (trummor), Tomi

Koivusaari (sång/gitarr) och Oli-Pekka Laine (bas). Bandnamnet, som kommer från ordet *amorphus* brukar alltid nämnas som en komisk slump då det betyder formlös och Amorphis är ett av de mest formbefriade banden som spelat death metal, vilket var bandets utsatta spår från början.

1992 släpptes första albumet, 1994 kom genombrottet och efter det började Amorphis sväva ut från sin death metal till mer experimentala och mindre extrema tonarter. Sångaren Pasi Koskinen hoppade in och under de nio år han stod bakom micken var Amorphis sannerligen formlösa, producerades skiva efter skiva som inte lät den tidigare lik.

2004 började en ny era, Pasi försvann ur bandet och som ersättare hoppade den dåvarande Sinisthrasångaren Tomi Joutsen in. Resultatet var en omedelbar framgång - inte nog med att albumet var en försäljningsmässig framgång, de tog även dubbel vinst på de finska försäljningslistorna både med singeln House of Sleep och albumet 'Eclipse' innan de gav sig ut på scenen i Hultsfred hos Gates of metal.

Nytt album

Nu släpper bandet sin nionde fullängdare, den andra med Tomi

på sång, och fortsätter med ett verk som till mångt och mycket påminner om föregångaren, men som har en egen identitet och visar på en fortsatt utveckling i bandet.

Just nu är det förstås full promotion för detta kommande album som släpps två månader efter denna intervju äger rum och drygt en månad efter att ni haft er första chans att sätta tänderna i denna tidning. Tomi tycker dock inte att det är så farligt.

- Nej, det går rätt bra, vi delar på intervjuerna inom bandet, så det är inte så farligt för den enskilde. Det är alltid kul att prata med nya människor, särskilt som de är musikintresserade, och få föra diskussioner och höra reaktioner på vad man gjort.

Hur 'Silent Waters' kom till

Jag tar det inte som en pik över att jag ska yttra mitt omdöme över skivan, men yttrar det ändå, för jag kan inte hjälpa att jag vill berätta för Tomi och grabbarna hur bra deras senaste skiva är och likaså den föregående skivan.

- Tack så väldigt mycket, svarar Tomi och verkar nästan generad över att han måste höra detta beröm - han tycks hellre vilja låta tiden få förtälja huruvida albumet är bra eller ej, men berättar snart

att han och de övriga bandet är väldigt nöjda med vad de åstadkommit, att de gjort sitt bästa och yttersta samt att han hoppas att den kommer få samma mottagande eller bättre än 'Eclipse', bandets senaste skiva.

- Men man vet ju aldrig. Jag är fortfarande ny i bandet och vi får nog vänta en två-tre år på rättvisa reaktioner av min närvaro i bandet.

Personligen upplever jag 'Silent Waters' som lite mer atmosfärisk och lite långsammare än Tomis banddebut, men Tomi verkar osäker på detta.

- Jag vet inte, säger han för första - men absolut inte sista - gången i denna intervju. Jag har hört kommentarer från andra som säger att det är mer melankoliskt än 'Eclipse', men det är väl lite både och. Vi har gjort lite nya saker som vi aldrig prövat förut, samtidigt som det är på många sätt likt 'Eclipse'.

- Jag har skrivit lite sångpartier, lyrik och melodier till detta album, vilket jag inte gjorde till 'Eclipse' fortsätter han. Så det är väl annorlunda, men det liknar 'Eclipse' och de som gillade den skivan kommer nog också gilla denna.

- Men jag vet inte, det är ett nytt album, väldigt färskt och lite för tidigt att säga ännu för vi har inte spelat låtarna live eller något. Jag har förmodligen bara hört skivan kanske fem gånger, så den är väl kanske det om du tycker det. Jag skulle ju i alla fall inte vilja kalla det för headbangarmusik - kanske någon eller några av låtarna - men inte albumet i helhet.

Innan jag hinner ställa frågan om detta är något planerat från början eller som de bestämde innan fortsätter Tomi och besvarar den frågan själv.

- Hur som helst så kom bara musiken för oss när vi började med skivan, så det var inte planerat, forcerat eller något vi försökte med.

Tomis inverkan

Detta betyder förmodligen också att de inte försökte göra en skiva som är som en 'Eclipse 2', även om den skivan alstrade stora framgångar i form av bandets första listetta någonsin, vilket de nådde på hemlandets chartlista.

- Nej, vi tänker och tänkte inte på det sättet. Man måste hålla sin konst ren,

>>





skrattar han. Nej, men börjar man kompromissa med vad man försöker göra börjar det snart spåra ut och bli opersonligt. Det var ju jätte roligt att se hur folk reagerade på 'Eclipse' med tanke på att vi gjort en omställning i form av en ny sångare i mig och just sångarbyten brukar i allmänhet vara en känslig fråga.

Tomi kom, som sagt, in i bandet blott för knappt tre år sedan och har således missat sju skivor. Hur upplever han att han hjälpt bandet framåt under sina år?

- Något jag försöker göra är att lägga in mycket känslor i min sång. Jag använder rösten på ett brett plan, så mycket jag bara klarar av, vilket känns skönt att göra. En sångare borde försöka utnyttja hela sitt spektrum.

- Men det jag upplever jag har bidragit mest med är nog att komma in med lite energi i bandet. Jag tror att alla i bandet uppskattar när det kommer in någon med lite mer motivation och verkligen brinner för det han gör. Jag är som en liten pojke i ett godisland eftersom jag var ett stort fan av bandet redan innan jag kom med och var på livespelningar och liknande med dem. När jag är på scenen fylls jag med överskottsenergi och det smittar nog av sig.

Jag påpekar att det är få förunnat att få en chans att komma in

på detta sätt och få vara med sina idoler.

-Ja, och jag uppskattar verkligen varenda minut av det, säger han med eftertryck.

Reaktioner

Och som tidigare konstaterat – det blev en omedelbar succé. Inget ont om gamle Pasi Koskinen, som sjöng i bandet tidigare, men Amorphis har i mina öron aldrig låtit bättre än de gör idag. Jag frågar Tomi om han förväntar sig några reaktioner på 'Silent Waters' som hamnar i den klass 'Eclipse' frambringade.

- Jag vet inte. Kanske, vi får se. Jag tror att detta album tar oss ytterligare ett steg och för oss framåt, det tror jag, men vi får väl se om åsikterna håller i sig över till detta album också. Bandet är i alla fall mer motiverat nu än tidigare och vi längtar efter att komma ut och spela live. Sedan hoppas jag att jag kan få spela in i alla fall en eller två skivor till med bandet. Ärligt talat är jag ändå lite överraskad att det varit så positiva reaktioner, men också riktigt nöjd!

Annars har ju bandet varit duktiga på skapa kommentarer som "de har sålt sig själva" och "de var bättre förr", men alltså inte denna gång.

- Nej, det är lite konstigt. Jag och bandet känner i alla fall att

det är en fördel och något positivt att vi gjort så mycket annorlunda saker. Man kan aldrig riktigt veta vad som kommer från detta band, men det skadar ju inte att ha denna bredd i ryggen när vi t.ex. ska spela live. Vi försöker alltid välja material från alla skivorna när vi spelar live och på kommande turner för detta album kommer vi kanske spela 4-5 låtar från den och resten gammalt material.

Och det finns ju en annan fördel med att ha denna bredd.

- Ja, naturligtvis. Vi har ju verkligen känt efter vad vi tycker om att göra och det går ju inte direkt att anklaga oss för att vara enformiga – vi har ett brett spektra på våra låtar av proportioner som få band kan matcha. Personligen tycker jag det är väldigt roligt att köra även gamla låtar live, inte bara de jag varit med att göra.

Det blir en liten nostalgitripp till tiden som fan, eller?

-Ja, nästan som att göra karaoke, skrattar Tomi.

-Nej, bättre än karaoke!

Inget sovande hus

En orsak till framgångarna för 'Eclipse' är troligtvis det faktum att de valde den supersköna *House of Sleep* som singel, ändå verkar Tomi inte vara helt inne i just den låten.

- När det gäller singlar så ser vi det väl egentligen inte som något



så viktigt vilken låt vi väljer, men av radioskäl försöker vi välja låtar som passar kommersiella kontexter lite bättre. Jag tycker inte *House of Sleep* varken är den bästa låten på 'Eclipse', inte heller en särskilt representativ för hur skivan låter, men det var ett bra val för den passar på radio och när vi spelar den live får vi bra reaktioner. Målet är ju att nå framgångar så, det tror jag att den låten lyckades med.

Förväntar ni er att Silent Waters från 'Silnet Waters' kommer åstadkomma något liknande?

-Jag vet inte ... Egentligen förväntar vi nog oss inte så mycket alls, det gjorde vi inte med *House of Sleep* och 'Eclipse' heller, men vi behöver en singel och *Silent Water* är en catchig låt, passar bra för radio – speciellt efter den lilla "radio edit" vi gjorde – och även om det varken är skivans bästa eller bäst representativa låt tror jag att det är en bra "trafik låt" – den passar nog bra i mängden, men som sagt – vilken låt som är singel är inte så viktigt för oss.

100% Joutsen

'Silent Waters' och 'Eclipse' är ganska omöjliga att inte dra jämförelser emellan. De är överlag ganska lika och påminner mycket om varandra, det är de enda två skivorna med Tomi på sång och de är släppta med bara ett års mellanrum. Jag frågar Tomi om det är något han tycker bandet lyckats göra bättre denna gång.

- Jag vet inte. Det är svårt. Precis som på 'Eclipse' har jag jobbat en del tillsammans med Marko Hietala i första hand när det gäller sångmelodier. Han är så talangfull och duktig när det gäller sådant, jag uppskattar verkligen att jag haft den möjligheten. Jag tycker att bland de viktigaste sakerna när man är i studion och ska prestera bra ifrån sig är att ha ett bollplank, någon duktig, kunnig människa att få en andra åsikt ifrån på hur man låter.

Okej, det var väl inte riktigt det jag frågade om, men visst – det håller jag med om.

- Tja, men det jag gjort är att ge 100% av det jag hade i mig. Det man hör på skivan är det jag kun-

de göra, det var allt jag hade att ge och det är det bästa jag kunde prestera. Jag menar, jag är ingen musikprofessor eller något och har aldrig tagit sånglektioner på det sättet, även om jag hoppas att kunna göra det någon dag, men detta är det bästa för nuet.

Om 'Silent Waters'

Överlag verkar Tomi nöjd med 'Silent Waters' även om han inte riktigt säger det rakt ut och verkar vilja invänta försäljningen av skivan innan han kommenterar den alls. Antingen är han en jäkla duktig retoriker, en skicklig diplomat eller bara lite nervös den stackars Tomi. När jag försöker pressa honom på kommentarer om skivan är så mycket bättre än 'Eclipse' som den faktiskt är får jag nöja mig med detta svar.

- Nej, jag vet inte. Om du gillade 'Eclipse' kommer du nog gilla den här också. Vi har infört lite nya element och idéer (t.ex. sitar och mycket piano) men i grunden är det ganska likt. Båda skivorna har t.ex. ett koncept hämtat från finska nationaleposet *Kalevala*.

Får väl duga för den här gången då. Det verkar gå betydligt mycket lättare när jag ber honom förklara hur skivan låter så jag fortsätter på det spåret och ber honom sammanfatta skivan i en kort beskrivning.

- Jag skulle vilja säga att 'Silent Waters' är ett album som kanske kan behöva ges lite tid att ta in, ett album du behöver lyssna ett par gånger för att verkligen kunna ta in allting. Man hör ju att det är Amorphis och mycket gammalt återspeglar sig lite i det här nya.

Bandets levande sida

Självklart följs detta album av ett par månaders intensivt turnerande. Senaste gången Amorphis var i Sverige innan de förärade oss ett besök på Gates of Metal 2006 är nog inte många som ens kommer ihåg, men Tomi lovar fler Sverigebesök under turnén för 'Silent Waters'.

- Ja, det var kul att spela på Gates of Metal, tror vi gick ut före Deathstars. Det var kul där. Jag tror vi har två inplanerade datum för Sverige på denna turné.

Hur är det med livespelningar och så annars? Vilka låtar vill fansen höra?

- Det är både nya och gamla. Vi har en ganska bred publik, folk som upptäckte oss på 90-talet redan och andra, yngre, som precis hittat oss. Men det verkar inte vara uppdelat på nya och gamla dem emellan, utan som jag uppfattat det vill de flesta höra det mesta. Det är bra att ha mycket "hitlåtar" att välja mellan.

Gillar du att spela live själv?

-Jag älskar det! Det är nog det bästa med att vara med i ett band, att få åka runt och spela inför folk. Som jag sade tidigare är det som att vara en liten pojke när man får framföra gamla favoritlåtar från innan man ens var med i bandet och lika kul är det att framföra de låtar man själv varit delaktig i att skapa. Så gammalt och nytt kvit-



Tomi har lite halvlångt hår att headbanga med om han så vill

tar - jag gillar att spela live helt enkelt. Det är en dröm som blivit sanning att få chansen att göra det med dessa killar och få göra det på så pass stora scener som Amorphis får chans att spela på.

Tiden rinner ut för mig och Tomi och innan vi avslutar övertalar jag honom att delta i ett litet test jag förberett där vi kontrollerar hur bra koll han har på Amorphis diskografi. Det visade sig att han hade full koll! Fixxer

1. Vi börjar enkelt: *House of sleep?* - Hmm, svår. Men det är nog 'Eclipse' skrattar Tomi
2. *Black Winter day?* - Den var svårare, tror 'Tales from the thousand lakes'.
3. *Song of the troubled one?* Tomi funderar ett tag. - 'Elegy'.
4. *The pilgrimage?* - Den är från 'The Karelian Isthmus', va?
5. *Towards and Against?* Tomi skrattar till. - Oj. 'Silent Waters'.
Alla svar var helt korrekta!